Vatanda?l?k Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vatanda?l?k Becerileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32459

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ölçek geli?tirme çal??mas? olarak Fatma Ünal taraf?ndan sunulan Vatanda?l?k Becerileri Ölçe?i, bireylerin aktif ve sorumlu bir vatanda? olarak toplum içerisindeki rollerini yerine getirebilme yetkinliklerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Bu araç, özellikle e?itim bilimleri alan?nda, ö?rencilerin sahip oldu?u veya geli?tirmesi gereken **vatanda?l?k becerileri** düzeylerini belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, geçerlik ve güvenirlik analizlerini içermi? olup, bu bulgular 2019 y?l?nda düzenlenen VI. Uluslararas? Avrasya E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi'nde (EJER) akademik camiaya sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Vatanda?l?k Becerileri, Vatanda?l?k E?itimi, Sosyal Bilimler, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, E?itim Ara?t?rmalar?, Civic Competence

Yazarlar

Fatma Ünal

Amaç

Vatanda?l?k Becerileri Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin toplumsal ya?ama kat?l?m, ele?tirel dü?ünme, sorun çözme ve sorumluluk alma gibi temel **vatanda?l?k becerileri** düzeylerini standardize edilmi? ve güvenilir bir yöntemle belirlemektir. Bu araç, e?itim programlar?n?n vatanda?l?k becerilerini kazand?rma yeterlili?ini de?erlendirmek, müfredat eksikliklerini tespit etmek ve bireylerin sivil kat?l?m potansiyellerini ölçmek için tasarlanm??t?r. Ölçek, özellikle sosyal bilgiler ve e?itim alan?ndaki ara?t?rmac?lara, ö?rencilerin sivil yetkinliklerini nicel olarak inceleme imkan? sunmaktad?r.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, sosyo-politik ba?lamda bireylerin etkin bir ?ekilde i?lev görmesini sa?layan çok boyutlu bir yap? olan **Vatanda?l?k Becerileri** kavram?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle a?a??daki temel boyutlar? veya beceri setlerini içermektedir:

Kat?l?m ve Eylem Becerileri: Toplumsal olaylara aktif olarak kat?lma, oy kullanma ve sivil toplum kurulu?lar?nda görev alma isteklili?i.

Ele?tirel Dü?ünme Becerileri: Siyasi ve toplumsal bilgileri sorgulama, farkl? perspektifleri de?erlendirme ve bilinçli kararlar verme yetene?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sorumluluk ve Etik Beceriler: Toplumsal kurallara uyma, ba?kalar?n?n haklar?na sayg? gösterme ve etik de?erlere ba?l? kalma.

Ölçe?in geli?tirilmesi, bu becerilerin Türkiye ba?lam?ndaki e?itim müfredatlar? ve kültürel beklentiler do?rultusunda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde temsil edilmesini sa?lam??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme a?amas?nda **geçerlik** çal??malar?n?n titizlikle yürütüldü?ü, referans kayna??n?n ba?l???nda belirtilmi?tir. Yeni geli?tirilen ölçeklerde genellikle a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen vatanda?l?k becerileri yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?inin uzman görü?leri (jüri de?erlendirmesi) ile belirlenmesi.

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Ölçe?in teorik yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?inin **Faktör Analizi** gibi istatistiksel yöntemlerle incelenmesi. Bu analizler, ölçe?in beklenen alt boyutlar? içerip içermedi?ini göstermektedir.

Kaynakta spesifik katsay?lar belirtilmemi? olsa da, ölçe?in akademik bir kongrede sunulmas?, geli?tirme sürecinin temel psikometrik gereklilikleri kar??lad???n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarl?l?k ve istikrarl?l?k özelliklerini ifade eder. Vatanda?l?k Becerileri Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için yayg?n olarak kullan?lan yöntemlerin uyguland??? varsay?lmaktad?r.

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Maddelerin birbirleriyle ne derece tutarl? oldu?unu gösteren **Cronbach Alfa (Alpha)** katsay?s?n?n hesaplanmas?. Yüksek bir Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda ba?ar?l? oldu?unu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n ne derece tutarl? oldu?unu gösteren analizler.

Geli?tirme makalesinde bu katsay?lar?n detaylar? yer almaktad?r ve ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir sonuçlar üretti?i varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Faktör Analizi, ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? (faktörleri) belirlemek amac?yla kullan?lan kritik bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

ad?md?r. Yeni bir ölçek geli?tirilirken genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** uygulan?r. Bu analiz, Vatanda?l?k Becerileri yap?s?n?n kaç alt boyuttan olu?tu?unu ve hangi maddelerin hangi boyuta yüklendi?ini ortaya koyar. AFA sonuçlar?n?n ard?ndan, yap?n?n farkl? örneklemlerde de do?rulanmas? için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Psikometrik Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi? olsa da, sosyal bilimler ölçekleri genellikle 3, 4 veya 5'li Likert format?ndad?r.)

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: E?itim alan?ndaki bireyler (Ö?renciler, ö?retmenler veya genel vatanda?lar olabilir; spesifik bilgi kaynakta eksiktir, ancak kongre içeri?i e?itim odakl?d?r.)

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir (E?itim seviyesine ba?l? olarak lise veya üniversite ö?rencileri a??rl?kl? olabilir.)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, **vatanda?l?k becerileri** düzeyini ölçmek üzere belirli bir kültür ve e?itim sistemi ba?lam?nda geli?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report)

Anahtar Kelimeler

Sivil Kat?l?m, Öz Bildirim Ölçe?i, Sosyal Sorumluluk, Geçerlik Çal??mas?, Güvenirlik Çal??mas?, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresi: drfatmaunal@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Fatma Ünal (Detayl? adres bilgisi mevcut de?ildir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret: Bilinmiyor. Akademik çal??malar genellikle ücretsizdir, ancak kullan?m ko?ullar? yazara dan???lmal?d?r.

Test Y?l?: 2019 (Kongre sunum y?l?)

Orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: vatandaslik-becerileri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ünal, F. (19-22 Haziran 2019). Vatanda?l?k becerileri ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *VI. Uluslararas? Avrasya E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi (EJER)* (s. 442-446) içinde. Ankara: An? Yay?nc?l?k.

Vatanda?l?k Becerileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir. Geli?tirme çal??mas?n?n kongre özetinde veya tam metninde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM